

Aan : Statencommissie Ruimte
Betr. : 12 mei 2025 agendapunt 7b – Ontheffingsverzoek Lange Weeren Edam-Volendam
Van : Vereniging Oud Edam, Leontien Rosier

Als Vereniging Oud Edam maken wij ons sterk voor ons beschermd stadsgezicht én voor de groene landelijke omgeving, die nauw verweven is met de geschiedenis van de stad.

Met een aantal organisaties hebben wij u een brief gestuurd met daarin argumenten over woonbehoefte, waterberging, natuurwaarde en dergelijke. De brief spreekt voor zich. De Lange Weeren is beschermd. Tenzij de gemeente in haar taken wordt belemmerd. Maar, zo betogen wij in de brief, dat is hier niet het geval.

Ik wil het met u hebben over het historische belang van dit gebied. Veenweidegebieden zoals De Lange Weeren zijn oeroude agrarische cultuurlandschappen. Boerenland. Een verkavelingspatroon van soms wel 1000 jaar oud, met stroken, waar mensen neerstreken, en dorpen en steden ontstonden. Heel kenmerkend is de openheid met lange zichtlijnen. Als je naar Edam rijdt, zie je de stad van verre al liggen.

“Het Nederlandse landschap is een van de meest waardevolle cultuurschatten van ons land”¹ las ik op de site van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. En dat is niet voor niks. Het landschap, in dit geval het veenweidelandschap, vertelt de geschiedenis van onze streek, stad of dorp. En voor velen: van onze identiteit.

We hebben in onze provincie met zijn allen afgesproken dat we dit heel belangrijk vinden: dat we dit authentieke veenweidegebied als Beschermd Landschap moeten vrijwaren van verstedelijking. Vanwege de afleesbaarheid van de geschiedenis en de groene, open structuur die heel belangrijk is voor die grote groene schil rond Amsterdam.

Dat moet je dus niet zomaar prijsgeven. Onze Provincie omschrijft het verkavelingspatroon als “cultuurhistorisch van grote waarde”; een kernkwaliteit die “onvervangbaar” is.² Als je aan dat landschap tornt, is dat “een aantasting van deze kernkwaliteit”. En dat is wat hier speelt

Met het project De Lange Weeren verdwijnt het authentieke waardevolle boerenland. De in het plan voorgestelde natuurcompensatie kan dat nooit vervangen.

Het openhouden is ook van belang voor het aanzicht op de stad Edam, lezen we in het Bestemmingsplan Beschermd Stadsgezicht, maar de stad dreigt ingesloten te worden door verstedelijking.

Ik vraag u met klem om geen ontheffing te verlenen voor De Lange Weeren en dit gebied als Beschermd Landschap te blijven aanmerken. Gevrijwaard van verstedelijking.

Waarom? Ik citeer het Planbureau voor de Leefomgeving³ : “Om te voorkomen dat we over tien, twintig jaar om ons heen kijken en beseffen dat we dit zo niet hebben gewild”.

¹ <https://www.cultureelerfgoed.nl/actueel/nieuws/2025/03/26/boekpresentatie-landschappen-van-nederland>

² 293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318- te vinden op de eigen website: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Beschermd_landschap/Bijzonder_Provinciaal_Landschap_per_regio/Zaanstreek_Waterland

³ <https://www.pbl.nl/publicaties/zorg-voor-landschap>